

BULGAKOV V NOVÉM SVĚTLE

V souvislosti s hlubší orientací letošního ročníku Světa knihy na ruskou literaturu, je pochopitelně věnována patřičná pozornost i jednomu z jejích velmi výrazných tvůrců 20. století, Michailu Bulgakovovi. Na veletrhu byla na stánku vydavatelů vysokých škol představena kniha předního ruského teatrologa a znalce Bulgakovova díla Anatolije Smeljanského *Zápas autora s divadlem*. Smeljanskij bude osobně přítomen v sobotu 16. 5. od 14:30 hod. Před příjezdem do Prahy poskytl o své knize, která se v roce 1994 stala podle časopisu *American Theatre* jednou z pěti nejlepších knih o divadle tohoto roku v USA, následující rozhovor.

Vaše kniha se zabývá působením Michaila Bulgakova v MCHATu. Čím myslíte, že především tato pracovní a životní skutečnost obohatila Bulgakova jako autora?

Deset let strávených v MCHATu je pro Bulgakova obdobím nejvýznamnější životní proměny a nabírání zkušeností. Tragických zkušeností. MCHAT mu poskytl možnost šířit jeho myšlenky do celého Ruska i do světa. Umožnil mu porozumět, co jsou divadlo a jeviště zač. Díky MCHATu však také pochopil, že je ve své zemi neustále v nebezpečí. MCHAT

mu udělil post revolučního dramatika a zároveň zničil všechny jeho naděje. V mnohých ohledech je MCHAT zrcadlem Ruska. V tomto zrcadle Bulgakov lépe pochopil, co ho čeká ve vlastní zemi.

Lze porovnat význam Michaila Bulgakova jako spisovatele a dramatika? Co z takového srovnání vyplývá?

Bulgakov měl pocit, že próza a drama je pro něj to, co pro pianistu pravá a levá ruka. Ve skutečnosti je jeho próza v Rusku mnohem úspěšnější než drama. Zejména román *Mistr* a *Markétka*, který je

pro miliony Rusů jakousi biblí. Bulgakov jej tvořil daleko svobodněji než dramatické útvary. Tahle kniha vznikala, aniž by její autor doufal, že bude někdy někde publikována.

Domníváte se, že existují ještě nějaké archivní materiály ohledně M. Bulgakova, které dosud nebyly zpřístupněny ani odborníkům a znalcům?

Věřím, že nás ještě čeká nějaké překvapení, ale hlavní věci byly objeveny a publikovány.

Knihu *Zápas autora s divadlem* do češtiny převedla Alena Morávková, znalkyně a překladatelka kompletního Bulgakovova díla. Ke knize A. Smeljanského dodává: „*Kniha Anatolije Smeljanského přináší nový vhled na Bulgakovovu dramatickou tvorbu a čerpá z objevných, dosud neznámých materiálů z archivu Moskevského uměleckého divadla. Zaujala mě svým obsahem i stylem – čte se jako napínavý román.*“ IK

Na veletrh zavítal v pátek odpoledne prezident republiky Václav Klaus, aby zde podepsoval své knihy *Modrá, nikoli zelená planeta* a *Rok šestý*.

KNIHY A VZDĚLÁNÍ

O tom, že knihy jsou pro vzdělání velmi důležité, není pochyb. Evropská unie to velmi dobře ví, a proto na knihy ve svých programech myslí.

V rámci veletrhu Svět knihy se včera návštěvníkům představila Národní agentura pro evropské vzdělávací programy. Jedním z jejích programů je Comenius, projekt zaměřený na školní vzdělávání. V jeho rámci probíhají i aktivity cílené právě na knihy. „Máme mnoho zajímavých příkladů z praxe,“ říká Jitka Valchářová z Národní agentury. „Například na základní škole v Příbryslavsi si děti samy vytvořily knihu, napsaly ji i ilustrovaly. Jako téma si zvolily srovnání českých dětí s dětmi z jiných zemí. Ve škole Jindřicha Šimona Baara v Českých Budějovicích byli se svým projektem dokonce tak úspěšní, že získali prestižní jazykovou cenu Label. Žáci vytvořili knihu

s mezinárodními pohádkami, které pak ve spolupráci se školami v Maďarsku a Německu převedli do divadelní podoby.“ Pod hlavičkou programu Comenius proběhla také zajímavá soutěž o nejlepší a neoriginálnější text na téma *Kniha a vzdělání*. Zúčastnit se mohli žáci, studenti i učitelé. Forma zpracování byla libovolná. Porota hodnotila originalitu a kreativitu a také poutavost a výstižnost vyjádření. Celkem na adresu Národní agentury došlo 44 příspěvků a vítězové ve třech kategoriích si ve včera z rukou zástupkyně ministerstva školství převzali hodnotné ceny. Všichni ve svých dílech dokázali, že kniha a vzdělání jsou spojitě nádoby. JaM

SOUTĚŽE KNIŽNÍ JEDNIČKA A DÍK SPISOVATELI SE VYDAŘILY

V pátek dopoledne proběhlo na veletrhu vyhlášení vítězů soutěží pořádaných v rámci kampaně na podporu četby knih *Rosteme s knihou* – *Moje knižní jednička* a *Za tuhle knihu Vám patří dík*, dopis oblíbenému spisovateli.

Na úvod ředitelka společnosti Svět knihy, s.r.o. Dana Kalinová informovala o kampani a projektech, které jsou v rámci ní organizovány. K soutěžím uvedla: „Většina příspěvků byla opravdu mimořádně zdařilá, je vidět, že poděkování spisovatelům šlo žákům a studentům „pod kůži“ a dokázali opravdu mistrně vyjádřit své hluboké zážitky, které jim četba poskytuje.“ Poté moderátor pořadu Lukáš Hejlík společně s herečkou Annou Kulovanou vyhlášovali vítěze jednotlivých kategorií, kteří obdrželi od organizátorů zajímavé ceny.

■ **Moje knižní jednička** – do soutěže přišlo 1631 tipů.

• Výsledky podle kategorií:

• **v I. kategorii** (1.–5. třída) vyhrál *Harry Potter* (Rowlingová J.K.), dále *Děti z Bullerbyny* (Lindgrenová A.) a *Letopisy Narnie* (Lewis C.S.)

• **ve II. kategorii** (6.–9. třída) vyhrál opět *Harry Potter* (J. K. Rowlingová J.K.), dále *Letopisy Narnie* a *Stmívání* (Meyerová Stephanie)

• **ve III. kategorii** (střední školy) vyhrálo *Mládí v hajzlu* (Payne C. D.), dále *Dragon* (Paulini Christopher) a *My děti ze stanice ZOO* (Christiane F.)

■ **Za tuhle knihu Vám patří dík** – celkem 1898 prací hodnotila odborná porota, která jako absolutní vítěze vybrala:

• **v I. kategorii** Jakuba Christiana Vosse z Benešova s díkem Josefu Čapkovi za knihu *Povídání o pejskovi a kočičce*

• **ve II. kategorii** Lukáše Pastírea ze Sokolova za dík Aloisi Jiráskovi za *Staré pověsti české*

• **ve III. kategorii** Jana Delonga z Třince za dík Andreji Sapkowskému za *Zaklínače*

• **zvláštní cena** za mimořádně vtipný text byla udělena Ladislavu Bartoňovi za dík J. K. Rowlingové za *Harryho Pottera*.

Organizátoři soutěže mohou být spokojeni, předávání cen se vydařilo a odměnou jim byly šťastné tváře autorů vítězných prací. JaCh

ŠOA V ČESKÉ LITERATUŘE

...tak se jmenovala diskuze, která se včera rozproudila v sále *Rosteme s knihou*. Zúčastnili se jí Ivan Klíma, Ivan Kraus, Magdalena Platzová, Radka Denemarková a Irena Dousková.

Přítomní autoři se shodli na tom, že téma holocaustu je v literatuře stále živé, stále zajímá mnoho autorů a stále vyžaduje zvláštní přístup. Všichni s tím mají vlastní zkušenost, protože každý z nich má na svém kontě minimálně jednu takovou knihu. Každý však toto téma uchopil jinak. Někdo je ovlivněn osobní zkušeností či rodinným zatížením a někdo se o problematiku jen zajímá. „Opírá se o fakta,“ říká Magdalena Platzová, jejíž kniha *Aaronův skok* popisuje život výtvarnice Berty, která paradoxně nalezla životní uspokojení až v práci s dětmi na koncentračním táboře Terezín. Inspirací Radky Denemarkové pro knihu

Peníze od Hitlera byl novinový článek a Ivan Kraus čerpal mimo jiné ze zážitků svého otce. „Přemýšlel jsem, jak zločinný režim dělá z obyčejných lidí zločince a na druhé straně oběti,“ zamýšlel se Ivan Klíma. „To téma mě fascinuje.“ Autoři se dostali také na otázku humoru v takovýchto příbězích. „Je to velmi křehké, ale ne nemožné,“ tvrdí Radka Denemarková. „Nesmí to být trapné. Nelíbilo se mi například filmové zpracování Roberta Benignina ve snímku *Život je krásný*. To už je přece jen moc,“ přidala kritiku Magdalena Platzová a Ivan Klíma diskusi uzavřel slovy: „V nejtěžších chvílích humor pomáhá.“ JaM

PREMIA BOHEMICA ZNÁ UŽ SVÉHO ŠESTNÁCTÉHO LAUREÁTA

Letos byla už po šestnácté předána cena Premia Bohemica, udělovaná někomu ze zahraničních bohemistů za celoživotní přínos k propagaci české literatury a hlavně za překládání literárních děl českých autorů. Na rozdíl od minulých let, kdy cenu Premia Bohemica získávali převážně evropští překladatelé, putuje letošní ocenění až do vzdáleného Vietnamu panu Duong Tát Tù. Když dvacetiletý Duong Tát Tù přišel v roce 1955 studovat do Československa, jako úplně první vietnamský student všech dob, existoval ve Vietnamu překlad jediné české knížky – *Fučíkovy Reportáže* psané na oprátce, navíc přeložené přes francouzštinu. Dnes, zejména zásluhou 50 let trvající neúnavné práce pana Duong Tát Tù, mohou vietnamští občané číst knížky Jana Ámose Komenského, Boženy Němcové, Jana Nerudy, Ja

roslava Haška, Karla Čapka, Franze Kafky, Vítězslava Nezvala či Jaroslava Seiferta. Bohužel pan Duong Tát Tù nemohl kvůli nemoci přijet na pražský veletrh a osobně převzít prestižní ocenění od Obce překladatelů. Pro cenu do Prahy přijela jeho dcera, která citovala Boženu Němcovou: „Chtěla bych se znovu narodit po dvou stech letech, kdy svět už jistě bude krásný a spravedlivý.“ Pan Duong Tát Tù tento citát volně parafrázoval, že by chtěl žít tak dlouho, aby stihl dokončit překlady všech krásných knížek, které si přečte. Mezi ně by patřila díla Boženy Němcové, T. G. Masaryka, Jiráskovy *Staré pověsti české*, Asanace od Václava Havla a spousty dalších. Popřejme tedy panu Duong Tát Tù pevně zdraví, ať může co nejvíce ze svého předsevzetí naplnit. RaŠ

ARNON GRUNBERG – NĚKOLIK TVÁŘÍ ÚSPĚŠNÉHO ROMANOPISCE

„Nevím, jestli spisovatel může vysvětlit úspěch svých knih, nebo nedostatek tohoto úspěchu. Pravdou je, že moje kniha *Tirza* vyhrála dvě významné literární ceny, prodalo se více než 80 tisíc výtisků, takže asi úspěšná je. Ovšem, myslím si také, že spisovatel by ani neměl vědět, co úspěch jeho knih způsobuje, nebo proč je chtějí lidé číst. Měl by psát takové knihy, které by chtěl číst on sám v naději, že si je bude chtít přečíst také někdo jiný. V okamžiku, kdy bude vědět čím jsou jeho knihy úspěšné, bude z toho při každé další knížce, kterou bude psát, vycházet. A to se projeví v konečném výsledku knihy.“ prohlásil v pátek odpoledne na besedě s návštěvníky Světa knihy nizozemský spisovatel Arnon Grunberg. Osmatřicetiletý rodák z Amsterodamu, který momentálně žije v New Yorku, je v pravém slova smyslu velmi úspěšným romanopisčem. Jeho knížky jsou už přeloženy do třidvaceti jazyků a získal za ně řadu literárních cen. V Praze představoval především ukázky z románu *Tirza*, který právě vyšel i v češtině. Úryvky z něj přednesli Anna Kulovaná a Lukáš Hejlík. Arnon Grunberg rovněž přiznal: „Osobně jsem vždycky depresivní z románů, které končí happyendem. Naopak u smutných knih nebo filmů se vždycky rozveselím, třeba jenom proto, že si mohu uvědomit – no, on ten život ve skutečnosti není až tak špatný.“ Arnon Grunberg se ovšem nevěnuje pouze činnosti spisovatelské, působí rovněž jako žurnalista a novinový reportér. Z této práce vychází i jeho poslední kniha *Pokojské a vojáci*, která přináší postřehy z Paragvaj, Afghánistánu, Iráku, ale i Prahy, Berlína či Bavorska. Nezkrotnou novinářskou posedlost a dobrodružnou Grunbergovu povahu dokresluje i přiznání, jakým způsobem obvykle tráví čas léta a prázdnin. „Jedno léto jsem inkognito pracoval jako pokojská, o rok později jsem točil pivo ve Švýcarsku a teď se chystám odjet do Rumunska dělat tam maséra.“ IK

JAK DNES UČIT O KOMUNIZMU?

Je asi veřejným tajemstvím, že školní výuka o dějinách po roce 1948 a období normalizace je u nás dlouhodobě nedostatečná. Na tento problém bylo už ne jednou poukázáno, ale výsledky jsou stále spíše neuspokojivé. Jistý obrat k lepšímu by mohly přinést velmi zajímavé a užitečné projekty, které od loňského roku připravují pracovníci Ústavu pro studium totalitních režimů. Představili je na páteční besedě v Literární kavárně veletrhu. Prvním z těchto projektů je multimediální vzdělávací DVD **1968 zmařené naděje**. Je věnováno problematice Pražského jara 1968. Přináší krátké filmové historické klipy v délce jedné až pěti minut, rozdělené do šesti kapitol. Každý z nich je opatřen stručnou anotací pro rychlejší orientaci učitele a metodickým listem, který navrhuje určité

možnosti, jak s ukázkou pracovat. Príměrně je projekt určen pro střední školy, ale lze použít i při výuce mladších žáků. Distribuce do škol je zatím individuální, k dispozici je v tuto chvíli 2000 výtisků, ale probíhá příprava distribuce plošně. Gestor projektu Mgr. Jaroslav Pinkas k této progresivní učební pomůcce uvedl: „*Domníváme se, že film je jedním z nejdůležitějších médií ke zprostředkování moderních dějin. Dnešní mládež je generace plně mediální. To znamená, že svět vnímá především, ne-li výlučně, skrze mediální obraz, mediální zkratku. To je realita, z níž pedagogové musejí vycházet, nelze ji popřít.*“

Další z užitečných produktů představil Dr. Kamil Činátl. Jedná se o interaktivní webovou učebnici **Antologie ideologických textů**, volně dostupnou na strán-

kách Ústavu pro studium totalitních režimů. Tamtéž lze vyhledat i nabídku kurzů a seminářů k dané problematice, kterých pro pedagogy proběhla od loňského roku zhruba desítky. Mgr. Petr Slinták pak přítomné seznámil s bonusovým DVD, které je součástí nosiče **1968 zmařené naděje**. Čítá v kompletní stopáži Čs. filmový týdeník č. 35/1968, dobové filmy Zmatek, Les a Nezvaný host, včetně vzpomínek tvůrců. Režisér posledního z nich Vlastimil Venclík byl prezentaci rovněž přítomen. „*To, co dnes je historie, byla tenkrát živá současnost*“ konstatoval a shrnul: „*ona naše historie i ta novodobá je vždycky bizarní.*“ A právě představené učební projekty by mohly nemalým způsobem pomoci mladé generaci se v bizarnosti historie mohla snáze orientovat. IK

SKŘÍPEC OPĚT SKŘÍPL NEZDAŘENÉ PŘEKLADY

Vyhlášení překladatelské anticeny Skřípec, která si klade za cíl upozorňovat na zvlášť velké nedostatky v jazykové realizaci vydaných překladů v oblasti krásné literatury i literatury faktu, už k programu Světa knihy neodmyslitelně patří. Letos porota udělila Skřípec dvěma publikacím: překladu románu **Neala Stephensonova Rtuť Hany a Martina Sichingeroových**, který v oblasti beletrie vydalo nakladatelství Talpress, a překladu knihy **Leszka Mazana Polská Praha aneb Jak se z půlky stala polka**, který vyšel z pera **Václava Čapka** a byl v oblasti literatury faktu vydán nakladatelstvím BVD.

KNIHA MÉHO SRDCE

Herec **Jaroslav Dušek** a dramaturg **Aleš Ulm** přišli na **Svět knihy pobesedovat s diváky o pořadu České televize *Knihy mého srdce***.

„Knihou mého srdce je moje srdce,“ řekl na úvod Jaroslav Dušek. „Ze srdce totiž čerpáme jako z knihy. Stejně tak za základní knihu člověka považují genetický kód. Tam je vše uloženo,“ dovysvětlil. Pokud by se prý měl přiklonit k nějaké své oblíbené skutečné knize, volil by například *Tuláka po hvězdách* od Jacka Londona. „Vkus se člověku léty mění, dnes jsou mé oblíbené knihy úplně jiné než kdysi. Stejný pocit nám popsala i jedna divačka, pro niž bylo těžké vybrat jednu knihu jejího srdce právě proto, že jich postupem let bylo hned několik,“ dodal Dušek. Pro svou oblíbenou knihu prostřednictvím internetu dosud hlasovalo více než 125.000 diváků. Rozhodli o stovce knih, které postoupily do užšího výběru, a hlasování stále pokračuje. „Museli jste některé knihy, pro které diváci hlasovali, vyřadit?“ zněla jedna z otázek publika. „Ano, protože naše „bible“, jak říkáme knize, kterou máme k pořadu jako takový manuál, říká, že se z ankety vylučují například náboženské texty nebo naučná literatura,“ připomněl pravidla dramaturg Ulm. „Proč jste zvolili jako moderátora právě Jaroslava Duška?“ zněla další z otázek. „O Jaroslavovi je známo, že rád čte, a proto se mi zdál pro náš pořad jako stvořený. K mé radosti nabídku přijal,“ zavzpomínal na počátek úspěšné spolupráce Ulm. „Já jsem také moc rád, protože si myslím, že každý televizní pořad, který diváky láká od televize třeba právě ke knížkám, je dobrý,“ dodal se svým pověstným vtipem Dušek a pozval diváky ke sledování dalšího pokračování pořadu. JaM

KDO SI ODNESL CENU ZA SLOVNÍK ROKU 2009?

Do 16. ročníku soutěže pořádané Jednotou tlumočnicků a překladatelů bylo přihlášeno 94 titulů. Odborná porota, složená ze zástupců všech profesních překladatelských a tlumočnických organizací z České a Slovenské republiky a dalších odborníků, zasedala 23. března 2009 a na veletrhu udělila tyto ceny:

- **Hlavní cenu SLOVNÍK ROKU 2009 získal komplet:** Bürger, Josef: FRAUS VELKÝ EKONOMICKÝ SLOVNÍK NĚMECKO-ČESKÝ / ČESKO-NĚMECKÝ. FRAUS, Plzeň 2008. a Bürger, Josef: FRAUS VELKÝ EKONOMICKÝ SLOVNÍK NĚMECKO-ČESKÝ / ČESKO-NĚMECKÝ NA CD-ROM. FRAUS, Plzeň 2008
 - **Cena poroty za překladový slovník:** Dubský, J., Rejzek, V.: ŠPANĚLSKO-ČESKÝ A ČESKO-ŠPANĚLSKÝ SLOVNÍK. LEDA, Voznice 2008
 - **Cena poroty za výkladový slovník:** Klégr, Aleš: TEZaurus JAZYKA ČESKÉHO. SLOVNÍK ČESKÝCH SLOV A FRÁZÍ SOUZVUČNÝCH, BLÍZKÝCH A PŘÍBUZNYCH. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2008
 - **Cena poroty za encyklopedické dílo:** Janoušek, Pavel a kol.: DĚJINY ČESKÉ LITERATURY 1945-1989 (díl I. 1945-1948, díl II.-1948-1958, díl III. 1958-1969, díl IV. 1969-1989). Academia, Praha 2008
 - **Cena poroty za biografický slovník:** Merhaut, Luboš a kol.: LEXIKON ČESKÉ LITERATURY (1. díl A-G, 1985; 2. díl H-L, 1993; 3. díl N-Ř, 2000; 4. díl S-Ž; dodatky A-Ř). Academia, Praha 1985-2008
 - **Cena poroty za elektronický slovník:** SLOVNÍK ČESKÝ JAZYK - ČESKÝ ZNAKOVÝ JAZYK. Školská jazyková terminologie pro 1. a pro 2. stupeň ZŠ. 1. vyd. Ústav českého jazyka a teorie komunikace. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
 - **Cena poroty za slovník vydaný ve Slovenské republice:** SLOVNÍK RUSKEJ LITERATURY 11.-20. STOROČIA. VEDA, vydavateľstvo SAV, Bratislava 2008
- Porota také udělila tato čestná uznání:**
- Horáček, Petr: ENCYKLOPEDIA LISTNATÝCH STROMŮ A KEŘŮ. Computer Press, Brno 2008
 - Štraus, František: SLOVNÍK POETIKY. Literárne informačné centrum Bratislava - Slovenská národná knižnica Martin, 2007
 - Fikejz, Miloš: ČESKÝ FILM - HERCI A HEREČKY (I. díl A-K, 2006; II. díl L-Ř, 2007; III. díl S-Ž, 2008) LIBRI, Praha 2006-2008
 - Šorel, Václav: ENCYKLOPEDIA ČESKÉHO A SLOVENSKÉHO LETECTVÍ II. Letadla od roku 1993 do současnosti. Historie nejvýznamnějších výrobců letadel. Computer Press, Brno 2008 IK

Mladí jihoevropští autoři diskutovali nad současnými tématy, která jsou důležitá pro jejich tvorbu. Zleva Chris Chryssopoulos z Řecka, Clare Azzopardi z Malty a Roman Simić z Chorvatska.

VÍTEŽOVÉ 6. ROČNÍKU SOUTĚŽE TOURMAP

V pátek proběhlo vyhlášení vítězů 6. ročníku mezinárodní kartografické přehlídky turistických map, průvodců a cestopisů Tourmap 2009. Odborná porota vybírala z titulů ze sedmašedesáti zemí všech kontinentů a nakonec udělila tato první místa:

- **V kategorii I - Mapy a atlasy s turistickým obsahem:** Eesti laeastlas 1 : 150 000 (Regio Ltd, Estonsko)
- **Prix Jury pro regionální cenu ČR:** Soubor map Jižní Moravy (Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava, ČR)
- **Prix Jury pro regionální zahraniční produkt:** Soubor vodáckých, cykloturistických a běžeckých map Plzeňského kraje (Krajský úřad Plzeňského kraje, ČR)
- **V kategorii II - Turistické průvodce:** Soubor průvodců po Čechách, Moravě a Slezsku (S&D, ČR)
- **Prix Jury:** Nejznámější filmová místa křížem krázem po Česku (Fragment, ČR)
- **V kategorii III - Cestopisy:** Past na rovníku: Tajemná Indonésie I. (Freytag&Berndt + Livingstone, ČR) IK

PADESÁTINY DIVADELNÍHO ÚSTAVU S MONOGRAFIÍ JOSEFA SVOBODY

Právě na letošní rok připadá kulaté padesáté výročí založení Divadelního ústavu. Jeho zajímavě výtvarně řešená expozice na stánku P108 poskytuje návštěvníkovi možnost seznámit se s průřezem bohaté publikační činnosti Divadelního ústavu v půlstoletí jeho existence. Autorka výstavy Kamila Černá při vernisáži přislíbila vydání publikace, která na podzim tohoto roku shrne a zkatalogizuje kompletní seznam vydaných titulů. Čtvrteční vernisáž měla ovšem mimořádný a slavnostní ráz ještě z dalšího důvodu. Proběhl tu křest reprezentativní

a po dlouhá léta připravované monografie světově proslulého českého scénografa Josefa Svobody. Autorka monografie Helena Albertová ve svém prostředním a osobním proslvu připomněla: „*Josef Svoboda byl opravdu geniální výtvarník, divadelník, člověk doslova posedlý svou prací.*“ A přiznala, že dokončením knihy splnila svůj slib, který profesoru Svobodovi dala na samém sklonku jeho života. Kmotrem anglicky psané monografie Josef Svoboda - Scenographer se stal Svobodův vnuk Jakub Hejna. IK

BEJRÚT - HLAVNÍ MĚSTO KNIHY ROKU 2009

Už devětkrát přidělilo UNESCO někerému ze světových měst titul „Hlavní město knihy“ - letos se nominovaným městem stal libanonský Bejrút. Ředitel Bejrútského domu knihy Nadim Tarani představil ve čtvrtek odpoledne návštěvníkům veletrhu základní koncept celé akce. Město Bejrút a s ním celý Libanon je hrdý, že titul získali. Libanon je doslova knižní velmocí v arabském světě, ať už se to týká počtu vydaných knih, počtu autorů a počtu čtenářů. Knižní produkce tohoto poměrně malého arabského státu dokonce převyšuje knižní produkci

Egypta, který má 20 krát více obyvatel. Libanonci se také považují za národ, který přinesl světu abecedu, i když Sýrie a Jordánsko s tím tak úplně nesouhlasí. Základním tématem Města knihy je v případě Bejrútu „Kultura a rozmanitost“. Snahou je, aby byly oceňovány všechny fáze knižní produkce od autorství, přes překlady, redaktorství, vydavatelství, distribuci, reklamu až po knihovny a knihkupectví. Titul bude naplněn 365 různými akcemi tak, aby každý den přinesl něco nového v knižním životě města. RaŠ

Literární sál / Literary Theatre

LITERATURA NAPŘÍČ MÉDIÍ

Jak se prolíná literatura s médii jako je film, divadlo nebo hudba? Takovou otázku si položili mladí autoři Chris Chryssopoulos z Řecka, Saskia de Coster z Belgie-Vlámska a José Luis Peixoto z Portugalska.

Všichni tři autoři mají s takovýmto prolínáním literatury do jiných mediálních sfér své zkušenosti. Saska de Coster píše i točí filmy. „*Neříkám si dopředu, že to, co se chystám napsat, i zfilmuji, ta víze přichází sama,*“ vysvětlila své umělecké koketování s filmem. Chris Chryssopoulos své psaní propojil pro změnu s fotografiemi. „*Mám fotky i v románech, což není obvyklé. Navíc nejsou vizualizací textu, ale rovnoprávnou složkou knihy,*“ vysvětluje Chris svou spolupráci s uměleckou fotografkou. José Luis Peixoto zavítal do literatury na první pohled mnohem vzdálenějších vod, do heavy metalu. „*Zjistil jsem, jaké mají lidé předsudky. Příznivci metalu chápou literaturu jako něco zkonstatného a milovníci knih zase většinou odsuzují metal. Nechtěli jsme nijak bořit tyto hranice mezi dvěma světy, ale stalo se tak a jsem za to rád.*“ José taktó neexperimentoval poprvé, přiznal, že psal texty i šperkařům do prstenů, pro hip hopy a choreografy. Narazil tak na další důvod prolínání literatury do jiných médií, a to důvod ryze existencionální. „*Nevím, jak v jiných zemích, ale v Portugalsku je život spisovatele docela těžký, a protože potřebuji platit složenky a něco jíst, nevyhýbám se ani výtětům do jiných mediálních sfér,*“ vysvětlil. „*Nakonec si myslím, že to je pro všechny strany prospěšné. S jednotlivými umělci, s nimiž spolupracuji, se totiž obohacujeme navzájem a to vidím jako velký přínos,*“ uzavřel diskusi José Luis Peixoto. JaM

BULGAKOV IN A NEW LIGHT

Given the current BookWorld's closer look at Russian literature, it is only natural that appropriate attention should be granted to one of 20th century's outstanding writers, Mikhail Bulgakov. A book by leading Russian theatre expert and specialist in Bulgakov's work Anatoly Smelyanski, entitled *The Author's Struggle With Theatre*, will be introduced at the book fair at the university publishers' stand. Smelyanski himself will be present at the book fair on Saturday, 16th May, from 2:30 p.m.. Before his arrival in Prague he gave the following interview about his book, which became one of the five best books on theatre in the U.S. in 1994 according to *The American Theatre* magazine.

Your book focuses on Mikhail Bulgakov's MCHAT period. In what way do you think has this professional and personal experience enriched Bulgakov as an author?

For Bulgakov the ten years spent at MCHAT were a period of the most profound change in his life and of learning through experience. Tragic experience. MCHAT gave him the opportunity to spread his ideas throughout Russia and the world. It enabled him to understand what theatre and the stage stand for. But MCHAT also made him realise that he is under constant threat in his own country. MCHAT granted him the status of a revolutionary playwright, while at the

same time destroying all his hopes. In many ways MCHAT is the mirror of Russia. Through this mirror Bulgakov gained a clearer understanding of what to expect in his homeland.

Is it possible to draw a comparison between Bulgakov – writer, and Bulgakov – playwright? What would be the result?

Bulgakov felt that prose and drama to him are what the right and the left hand are for a piano player. In reality his prose enjoys much greater success than his drama in Russia. Especially his novel *The Master and Margarita* is almost like a bible for millions of Russians. Bulga-

kov wrote it with much more freedom than his theatrical works. He was writing the book with no expectations of its ever being published.

Do you think the archives hold some more materials related to Mikhail Bulgakov that have not yet been accessed even by researchers and experts?

I do believe that some surprises are still in store, but all major things have already been discovered and published.

The book entitled *The Author's Struggle With Theatre* has been translated into Czech by Alena Morávková, a Bulgakov expert and translator of his complete works. She has the following to say about the title: "*Anatoly Smelyanski's book brings a new insight into Bulgakov's drama, drawing from newly discovered and previously unknown materials from the Moscow Art Theatre archive. I found both its content and style very interesting – it reads like a gripping novel.*" IK

BOOK NO. 1 AND THANK YOU, AUTHORS COMPETITIONS SUCCESSFUL

On Friday morning the book fair played host to awards ceremony of competitions organised within the framework of the campaign in support of reading, entitled *Growing with the Book*. The names of the competitions were *My Book No. 1* and *For This Book I Thank You* – a letter of appreciation to your favourite writer.

At the start of the event, BookWorld Ltd. director Dana Kalinová informed about the campaign and the individual projects. When talking about the competitions, she said: "Most entries were of exceptional quality. We could see that the show of acknowledgement really struck a chord with the pupils and students, who proved capable of masterfully expressing the profound experience that reading provides them with".

After the address, Lukáš Hejlik and actress Anna Kulovaná announced the winners of the individual categories, who received interesting prizes from the competitions' organisers.

■ **My Book No. 1** – 1631 votes were submitted in the competition.

• Results according to category:

- **1st Category** (grades 1–5) winner: *Harry Potter* (Rowling J. K.), followed by *Children from Noisy Village* (Lindgren A.) and *The Narnia Chronicles* (Lewis C. S.)
- **2nd Category** (grades 6–9) winner: *Harry Potter* (Rowling J. K.), followed by *The Narnia Chronicles* (Lewis C. S.) and *Twilight* (Meyer S.)
- **3rd Category** (secondary schools) winner: *Youth In Revolt* (Payne C. D.), followed by *Dragon* (Paulini Christopher) and *Wir Kinder vom Bahnhof ZOO* (Christiane F.)

■ **For This Book I Thank You** – the expert jury assessed a total of 1898 works, choosing the following absolute winners:

- **1st Category** – Jakub Christian Voss from Benešov and his acknowledgement of Josef Čapek's *The Dog and Cat Tales*
- **2nd Category** – Lukáš Pastire from Sokolov for his acknowledgement of Alois Jirásek's *Old Czech Legends*
- **3rd Category** – Jan Delon from Třinec for his acknowledgement of Andrej Sapkowski's *The Witcher*
- **Special Award** for an outstandingly amusing text was awarded to Ladislav Bartoň for his acknowledgement of J. K. Rowling's *Harry Potter*.

The event's organisers can be satisfied – the awards ceremony was a success and they themselves have been awarded with happy expressions on the winners' faces. JaCh

SHOAH IN CZECH LITERATURE

... such was the title given to the debate that took place yesterday in the *Growing with the Book* theatre. Its participants were Ivan Klíma, Ivan Kraus, Magdalena Platzová, Radka Denemarková and Irena Dousková.

All the writers agreed that the holocaust subject-matter is still very much alive in literature, that many authors find it interesting and that it requires a special approach. They all have their direct experience with this, as each one of them has authored at least one book on the topic. However, each author approaches the theme differently. While some are influenced by personal experience or family history, others simply find it interesting. "My work is based on facts," says Magdalena Platzová, whose book *Aaron's Jump* describes the life of an artist called Berta, who, ironically, discovers the satisfaction of her life in working with children in the Terezín concentration camp. Radka Denemarková found inspiration for her book *Money*

from Hitler in a newspaper article and Ivan Kraus drew, among other, from the experiences of his father. "I had to think about how a criminal regime transforms ordinary people into criminals on one hand, and victims on the other," Ivan Klíma said. "I find this topic fascinating." The authors also touched upon the role of humour in similar stories. "It is very fragile, but not impossible," says Radka Denemarková. "It mustn't be embarrassing. What I disliked, for example, was Robert Benigni's approach in the picture *Life Is Beautiful*. That is taking it a bit too far," Magdalena Platzová added her critical voice and Ivan Klíma concluded the discussion with the words: "In the worst moments humour helps." JaCh

PREMIA BOHEMICA KNOWS ITS 16TH HOLDER

The Premia Bohemica prize, presented to foreign Czech-studies experts for lifelong contribution to the promotion of Czech literature and chiefly for translations of literary works by Czech authors, has been awarded for the sixteenth time this year. Unlike in previous years when Premia Bohemica was usually received by European translators, this year's award travels all the way to Vietnam to Mr. Dương Tát Tù. When the then twenty-year old Dương Tát Tù came to Czechoslovakia to study in 1955 as the very first Vietnamese student ever, only one Czech book was available in translation in Vietnam – Fučík's *Stories Written On the Rope*, translated via French. Today, mainly thanks to the fifty-year-long tireless effort on the part of Mr. Dương Tát Tù, Vietnamese readers can read books by Jan Amos Comenius, Božena Němcová, Jan Neruda, Jaroslav Hašek, Karel Čapek,

Franz Kafka, Vítězslav Nezval or Jaroslav Seifert. Unfortunately Mr. Dương Tát Tù's health prevented him from coming to the Prague book fair and accepting the prestigious prize presented by the Translators' Guild in person. The award was accepted on his behalf by his daughter, who quoted Božena Němcová: "I would like to be born again in two hundred years, when the world will surely be beautiful and just." Mr. Dương Tát Tù paraphrased the quote, saying that he would want to live as long as it takes to finish the translations of all the beautiful books he has planned. These would include works by Božena Němcová, T. G. Masaryk, Jirásek's *Old Czech Legends*, Václav Havel's *Sanitation* and many others. Let us wish Mr. Dương Tát Tù the best of health that would enable him to bring his plans to fruition. RaŠ

On Friday afternoon the book fair was visited by the President of the Czech Republic Václav Klaus, who was signing his books *Blue, Not Green Planet* and *Sixth Year*.

BOOKS AND EDUCATION

There can be no doubt as to whether books significantly contribute to education. The European Union is aware of this and designs programmes that focus on books.

Yesterday BookWorld presented the National Agency for European Educational Programmes. One of its programmes – Comenius – is a project centred on school education. Some activities included within its framework are dedicated to books. "We have many interesting examples from real life," says Jitka Valchářová from the National Agency. "In an elementary school in Přebyslav, for example, children created a book all by themselves – they wrote it and provided illustrations. They chose as its subject matter a comparison of Czech children with children from other countries. Jindřich Šimon Baar School in České Budějovice authored a project so successful that it was awarded the prestigious Label language prize. The pupils created a book of international fairy tales, which they had in

turn adapted – in co-operation with schools in Hungary and Germany – for the stage and performed." The Comenius programme was also responsible for an interesting competition for the best and most original text on the topic of Books and Education. The competition was open to pupils, students and teachers alike. The form adopted by the submitted texts was left to each participant. The jury assessed not only originality and creativity, but also the potential to captivate and the pregnancy of the language used. A total of 44 works was submitted to the National Agency and the winners of the three categories received prizes from the hands of a representative of the ministry of education. In their works all authors proved that books and education are just like communicating vessels. JaM

ARNON GRUNBERG – SUCCESSFUL NOVELIST OF SEVERAL FACES

"I'm not sure if a writer can explain the success of his books, or the lack of it. It is true that my book *Tirza* has won two important literary awards and has over 80 thousand copies sold, so it probably is successful. I also think, however, that a writer should not really know what makes his books successful or why people want to read them. He should be writing books he himself would want to read, with the hope that somebody else will also want to read them. If he knew what gave success to his books, he would use it as a departure point of all his subsequent books. And this would be reflected in the resulting books," Dutch writer Arnon Grunberg said during a debate with BookWorld visitors on Friday afternoon. The thirty-eight-year-old native of Amsterdam, who now lives in New York, is a very successful novelist indeed. His books have been translated into twenty-three languages and received numerous literary accolades. In Prague the author was introducing excerpts from the novel entitled *Tirza*, which has just been published in Czech. Selected passages were read by Anna Kulovaná and Lukáš Hejlik. Arnon Grunberg admitted: "Personally, I find novels ending in a happy-end depressive. Sad books or films, on the other hand, always raise my spirits, if only because I can say to myself that life isn't that bad after all." However, Arnon Grunberg, is not just a writer – he is also a journalist. It is from this environment that his latest book – *Amuse-Bouche* – stems, bringing insights from Paraguay, Afghanistan, Iraq, but also Prague, Berlin or Bavaria. Grunberg's untamable journalistic obsession and adventurous nature is further testified to by his admission of how he usually spends the summer and the holiday season: "One summer I worked incognito as a chambermaid, a year later I served beer in Switzerland, and now I am getting ready to go to Romania as a masseur." IK

TROUBLES WITH TEACHING ABOUT COMMUNISM

It is an open secret that what Czech schools teach about history after 1948 and about the normalisation period is, in the long run, dissatisfactory. There have been several attempts to address the problem, but with little results. Interesting and useful projects currently being prepared by experts from the Institute for the Study of Totalitarian Regimes could bring a turn for the better. Results of their work have been presented during a debate in BookWorld's Literary Café on Friday. First of these projects is the multimedia DVD entitled **1968 zmařené naděje** (1968: Lost Hopes), focusing on the Prague Spring of 1968. It includes short historic film clips, ranging from one to five minutes, divided into six chapters. Each of these reels is accompanied by a brief description to facilitate the teacher's orientation, and a methodical list that suggests possible ways of

working with the document. The project is primarily designed for secondary schools but can also be used for younger pupils. Distribution into schools takes place on individual basis, number of copies currently available being 2000, but large-scale distribution is under way. In describing the progressive teaching tool, Jaroslav Pinkas from the project said: „We see film as one of the most important media when it comes to mediating our modern history. Today's youth are a media generation. That means they perceive the world above all, if not completely, through a media image, a media shortcut. Such is the reality which the pedagogues must take as their departure point, it cannot be denied.“

Another useful product has been introduced by Kamil Činátl. It is an interactive web textbook entitled **Antologie ideologických textů** (Ideological Text

Anthology), freely accessible at the Institute's website. The website also features an offer of courses and seminars on the topic and about ten of these teachers' seminars have already taken place since last year. Petr Slinták acquainted all those present with a bonus DVD that is distributed along with the **1968: Lost Hopes** DVD. It features a full length Czechoslovak Film Newsreel No. 35/1968 and period films Confusion, The Forest and Unwelcome Guest, with their authors' recollections. Director of the last of the three films, Vlastimil Venclík, was present at the event. „What is history today was very present back then,“ he said and summarised: „Our history, even the recent one, is always bizarre.“ The teaching projects introduced at the event could significantly facilitate the young generation's orientation in this bizarreness. IK

WHO ARE THE WINNERS OF THE 2009 DICTIONARY OF THE YEAR?

Ninety-four works were entered in the sixteenth annual competition organised by the Union of Interpreters and Translators. The expert jury, made up of representatives of all professional translation and interpretation organisations from the Czech and Slovak republics, as well as other members, met on 23rd March 2009, dividing the awards as follows:

- **The main prize – THE 2009 DICTIONARY OF THE YEAR – was presented to:** Bürger, Josef: FRAUS VELKÝ EKONOMICKÝ SLOVNÍK NĚMECKO-ČESKÝ / ČESKO-NĚMECKÝ (THE GREAT FRAUS GERMAN-CZECH / CZECH-GERMAN ECONOMICAL DICTIONARY), FRAUS, Plzeň 2008 and Bürger, Josef: FRAUS VELKÝ EKONOMICKÝ SLOVNÍK NĚMECKO-ČESKÝ / ČESKO-NĚMECKÝ NA CD-ROM. (THE GREAT FRAUS GERMAN-CZECH / CZECH-GERMAN ECONOMICAL DICTIONARY ON CD-ROM), FRAUS, Plzeň 2008.
- **Jury Prize for Translation Dictionary:** Dubský, J., Rejzek, V.: ŠPANĚLSKO-ČESKÝ A ČESKO-ŠPANĚLSKÝ SLOVNÍK (SPANISH-CZECH AND CZECH-SPANISH DICTIONARY), LEDA, Voznice 2008.
- **Jury Prize for One-Language Dictionary:** Klégr, Aleš: TEZAURUS JAZYKA ČESKÉHO. SLOVNÍK ČESKÝCH SLOV A FRÁZÍ SOUZVUČNÝCH, BLÍZKÝCH A PŘÍBUZNYCH (CZECH LANGUAGE THESAURUS). Nakladatelství Lidové noviny, Prague 2008.
- **Jury Prize for Encyclopedia:** Janoušek, Pavel a kol.: DÉJINY ČESKÉ LITERATURY 1945–1989 (díl I. 1945–1948, díl II. 1948–1958, díl III. 1958–1969, díl IV. 1969–1989) / THE HISTORY OF CZECH LITERATURE 1945–1989, Academia, Prague 2008.
- **Jury Prize for Biographical Dictionary:** Merhaut, Luboš a kol.: LEXIKON ČESKÉ LITERATURY (1. díl A–G, 1985; 2. díl H–L, 1993; 3. díl N–Ř, 2000; 4. díl S–Ž; dodatky A–Ř) / CZECH LITERATURE LEXICON, Academia, Prague 1985–2008.
- **Jury Prize for Electronic Dictionary:** SLOVNÍK ČESKÝ JAZYK – ČESKÝ ZNAKOVÝ JAZYK (CZECH LANGUAGE – CZECH SIGN LANGUAGE DICTIONARY), Ústav českého jazyka a teorie komunikace, Faculty of Philosophy, Charles University, Prague.
- **Jury Prize for Dictionary Published in the Slovak Republic:** SLOVNÍK RUSKEJ LITERATURY 11.–20. STOROČIA. VEDA, (DICTIONARY OF 11th–20th CENTURY RUSSIAN LITERATURE: SCIENCE), vydavateľstvo SAV, Bratislava 2008.

The jury also awarded the following honorary mentions:

- Horáček, Petr: ENCYKLOPÉDIE LISTNATÝCH STROMŮ A KEŘŮ (ENCYCLOPEDIA OF DECIDUOUS TREES AND SHRUBBERY), Computer Press, Brno 2008.
- Štraus, František: SLOVNÍK POETIKY (DICTIONARY OF LITERARY STYLES), Literárne informačné centrum Bratislava – Slovenská národná knižnica Martin, 2007.
- Fikejz, Miloš: ČESKÝ FILM – HERCI A HEREČKY (I. díl A–K, 2006; II. díl L–Ř, 2007; III. díl S–Ž, 2008) / CZECH FEATURE FILM – ACTORS AND ACTRESSES, LIBRI, Prague 2006–2008.
- Šorel, Václav: ENCYKLOPÉDIE ČESKÉHO A SLOVENSKÉHO LETECTVÍ II. (ENCYCLOPEDIA OF CZECH AND SLOVAK AVIATIONS), Computer Press, Brno 2008.

IK

BAD TRANSLATING ON THE RACK

Presentation of the translating anti-award entitled Skřípec (the rack, but also pince-nez), which aims at drawing attention to major linguistic faults in published translations of fiction and non-fiction literature, has become a constant feature of the BookWorld programme. This year the jury has awarded The Rack to two publications: translation by **Hana and Martin Sichinger** of **Neal Stephenson's novel entitled Rtuť**, published by Talpress, in the field of fiction, and the translation of **Leszek Mazan's** non-fiction book published in Czech under the title **Polská Praha aneb Jak se z půlky stala polka**, translated by **Václav Čapek** and published by BVD.

THE BOOK OF MY HEART

Actor **Jaroslav Dušek** and dramaturgist **Aleš Ulm** came to BookWorld for a debate with the viewers of the Czech Television's programme **The Book of My Heart**.

“The book of my heart is my heart,” Jaroslav Dušek said at the beginning. “It is from the heart that we extract just like we do from a book. In the same way I consider the genetic code to be the essential book of any human being. Everything is filed there,” he explained. If he was to choose some real book as his favourite, he would say, for example, *The Star Rover* by Jack London. “A person's taste develops with age and today my favourite books very much differ from the past. One of our viewers described a similar feeling – it was difficult for her to choose one book of her heart, because she has had many with the passage of time,” Dušek added. Until now over 125 thousand viewers have voted for their favourite book over the internet. Their voting resulted in the short-list of 100 titles and the voting still continues. “Did you have to exclude some of the books your viewers have voted for?” one member of the audience asked. “Yes we did, because our ‘bible’ – a manual we have for the programme – says that for example religious texts of popular-science literature is not eligible,” Ulm replied, reminding everyone of the rules. “Why did you choose Jaroslav Dušek as the moderator?” was another question. “It is known that Jaroslav likes to read and he seemed a natural choice. I was happy when he accepted,” said Ulm, recalling the roots of the successful co-operation. “I'm very happy too, because I think that every TV programme that leads the viewers away from the screen, in this case to books, is good,” Dušek added with his typical wit and invited viewers to watch the next edition of the programme. JaM

WINNERS OF 6TH ANNUAL TOURMAP

On Friday, the 6th annual awards ceremony took place of the international cartographic festival of tourist maps, guidebooks and travel books, **Tourmap 2009**. An expert jury selected the following first prizes from titles originating in sixty-seven countries worldwide:

- **Category I – Maps and Atlases with Tourist Content:** Eesti laeastlas 1 : 150 000 (Regio Ltd, Estonia)
- **Prix Jury for a Czech Regional Map:** South Moravia – Map Set (Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava, Czech Rep.)
- **Prix Jury for Regional Foreign Product:** Set of Waterway, Bicycle and Orienteering Maps of the Plzeň Region (Plzeň Regional Office, Czech Rep.)
- **Category II – Tourist Guides:** Set of Guidebooks – Bohemia, Moravia and Silesia (S&D, Czech Rep.)
- **Prix Jury:** Best-known Film Locations in Bohemia (Fragment, Czech Rep.)
- **Category III – Travel Books:** The Equator Trap: Mysterious Indonesia I (Freytag & Berndt + Livingstone, Czech Rep.)

IK

BEIRUT – WORLD BOOK CAPITAL CITY 2009

Nine times UNESCO has granted the title World Book Capital to one of the world's metropolises – this year's nominee is the Lebanese city of Beirut. On Thursday afternoon, director of the Beirut House of Books Nadim Tarani acquainted book fair visitors with the overall concept of the event. The city of Beirut, and all of Lebanon with it, is proud that it has received the title. In the Arab world, Lebanon amounts to a literary superpower, be it in terms of the number of books published, number of authors or number of readers. The book production of this relatively small Arab state actually exceeds the book production of

Egypt, whose population is twenty times greater. The Lebanese people see themselves as the nation that introduced mankind to the alphabet, even though Syria and Jordan not quite agree. In case of Beirut, the main topic of the Book Capital is „Culture and Diversity“. The aim is to acknowledge all the steps involved in book production, from writing, through translating, editing, publishing, distributing and marketing, all the way to libraries and bookstores. The title will come alive with 365 various events, making sure that every day will bring something new in the city's literary life. RaŠ

Literární sál / Literary Theatre

LITERATURE ACROSS THE MEDIA

How does literature interact with media such as film, theatre or music? Such was the question posed to three young authors: **Chris Chryssopoulos** from Greece, **Saskia de Coster** from Belgium-Flanders and **José Luis Peixoto** from Portugal.

All three have their own personal experience with literature's interaction with other media. Saskia de Coster both writes and makes films. “I can't say in advance that I will make into a film whatever I write. The vision comes by itself,” she explained her artistic flirtation with cinematography. Chris Chryssopoulos blends his writing together with photography. “I also have photographs in my novels, which is not unusual. They are not a visualisation of the text, though, they represent an equal element of the book,” Chris explained his co-operation with an art photographer. José Luis Peixoto entered waters which at first sight seem to be much further removed from literature – heavy metal. “I found out what prejudices people have. Metal fans see literature as something pedantic and book enthusiasts, on the other hand, often condemn metal. It was not our intention to tear down the wall between these two worlds, but it happened anyway and I am happy about that.” This was not José's first experiment – he admitted he wrote texts for jewellers' rings, for hip hoppers and choreographers. He thereby chanced upon another reason why literature overlaps into other media – reasons purely existential. “I don't know about other countries, but in Portugal's life isn't easy, and because I have to pay my bills and eat, I don't shy away from other media,” he explained. “I think that in the end all parties profit from it. The various artists I work with enrich me and vice versa, and I see that as a major contribution,” José Luis Peixoto concluded the discussion. JaM

Young authors from Southern Europe discussed current topics that are reflected in their works. From the left: Chris Chryssopoulos from Greece, Clare Azzopardi from Malta and Roman Simić from Croatia.

Vydal: Svět knihy, s.r.o. v Nakladatelství Jalta \ redakce: Jana Chalupová, Ilja Kučera, Jana Marxtová, Radek Šofr \ technická redakce: Jiří Sládeček \ překlad: Lukáš Houdek \ grafický návrh: Jiří Sládeček \ grafika, typografie a sazba: A.N.R.Y. \ Foto: Karel Kotrba, Jiří Sládeček \ tisk: MHTisk, s.r.o. \ uzávěrka 15. 5. 2009. • Published by Svět knihy (BookWorld), Ltd. in Jalta publishers \ Editorial staff: Jana Chalupová, Ilja Kučera, Jana Marxtová, Radek Šofr, Jiří Sládeček \ Translation: Lukáš Houdek \ Cover graphic design: Jiří Sládeček \ Graphic design, typography and typesetting: A. N. R. Y. \ Photo: Karel Kotrba, Jiří Sládeček \ Print: MHTisk, s.r.o. \ Deadline 15/5/2009 \ Nepronějné – Not for sale